

Nr 1

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna på driftbudgeten för budgetåret 1971/72 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDTITELN

JORDBRUKSDEPARTEMENTET M. M.

1. **Jordbruksdepartementet.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 11, framlagda förslag (punkten A 1, s. 9—10 i utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 4 januari 1971) och hemställer

att riksdagen till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 5 699 000 kr.

2. **Lantbruksrepresentanter.** Kungl. Maj:t har (punkten A 2, s. 10) föreslagit riksdagen att till Lantbruksrepresentanter för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 653 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 488 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 1015 av herr Johansson i Holmgården m. fl. vari hemställts att riksdagen i skriftelse till Kungl. Maj:t anhåller att en tjänst som lantbruksrepresentant med öststaterna som verksamhetsområde snarast måtte inrättas.

Utskottet har inhämtat yttranden över motionen från lantbruksstyrelsen och Lantbrukarnas riksförbund. Se bilaga till detta utlåtande.

Utskottet. I motionen 1971: 1015 har väckts förslag om att förstärka den svenska utlandsrepresentationen med en representant för fackbevakning av frågor främst på jordbrukets område av vetenskaplig-teknisk och marknadsmässig art inom de s. k. öststaterna. Motionärerna framhåller att jordbrukets ställning i dessa länder är en central politisk och ekonomisk fråga och att utvecklingen av jordbruksproduktionen där ur jordbruksteknisk synpunkt har många intressanta aspekter även för vårt land. Enligt motionärernas mening har den ordinarie utlandsrepresentationen begränsade möjligheter att bevaka dessa frågor. De synpunkter som motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande delas av de i ärendet hörda remissinstanserna. Lantbruksstyrelsen anser sålunda att det med

hänsyn till de alltjämt bristfälliga kunskaperna om den intressanta utveckling, som pågår och väntas accelerera i de östeuropeiska staternas jordbruk, onekligen vore av värde med en fortlöpande metodisk bevakning. En dylik bevakningsuppgift tillgodoses enligt styrelsens mening bäst genom en på platsen stationerad, kvalificerad fackman. Huruvida detta bör föranleda inrättandet av en ny tjänst som lantbruksrepresentant eller kan lösas genom omdisponering av befintliga resurser på området undandrar sig dock styrelsens bedömande. Lantbrukarnas riksförbund framhåller att den omvandling och expansion, som präglar jordbruket i åtskilliga länder, inte minst i öststaterna, motiverar ytterligare förstärkning av lantbrukets utlandsrepresentation, öststaterna ej undantagna. Förbundet tillstyrker därför motionärernas förslag om en tjänst som lantbruksrepresentant med sistnämnda stater som verksamhetsområde.

Utskottet vill erinra om att inom den svenska utlandsrepresentationen f. n. finns tre speciella lantbruksrepresentanter, placerade i resp. Bonn, Bryssel och Washington. Dessa lantbruksrepresentanter har till uppgift att inhämta och förmedla kunskaper om jordbruket, skogsbruket och fisket samt därmed sammanhängande näringar i de länder eller internationella organisationer som ingår i deras verksamhetsområden. Enligt utskottets mening är den specialbevakning av hithörande frågor som utförs av nämnda lantbruksrepresentanter av stort gagn och fyller alltjämt ett angeläget syfte. Behovet av att vidga marknaden för bl. a. svenska jordbruksprodukter talar emellertid enligt utskottets uppfattning för att jämväl utvecklingen inom de östeuropeiska staternas jordbruk noga följs från svenskt håll. En förstärkning av den svenska utlandsrepresentationen på jordbrukets område därstädes bedömer utskottet sålunda vara väl motiverad, men det torde böra få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare pröva hur denna fråga lämpligen bör lösas samt att vidtaga de åtgärder som kan befinnas erforderliga i sammanhanget.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställer

att riksdagen

1. i anledning av motionen 1971: 1015 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i det föregående anfört beträffande utlandsrepresentationen på jordbrukets område,
2. till *Lantbruksrepresentanter* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 653 000 kr.

3. Kommittéer m. m. och Extra utgifter. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna A 3—A 4, s. 11) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Kommittéer m. m.* ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.,
2. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 300 000 kr.

JORDBRUKETS RATIONALISERING M. M.

4. **Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten B 3, s. 17) och hemställer

att riksdagen till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 3 195 000 kr.

5. **Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten B 4, s. 18—19) föreslagit riksdagen att *dels* medge att under budgetåret 1971/72 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kr., *dels* till Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 15 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 505 av herr Johansson i Holmgården m. fl. vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen beslutar om sådan ändring i gällande bestämmelser att statsbidrag för täckdikning kan utgå i samtliga fall då åkerjorden i fråga bedöms bli bestående på längre sikt och att den för s. k. särskild rationalisering gällande högre bidragsprocenten skall tillämpas inom de delar av landet där sådan verksamhet bedrivs. (Se även B 7).

Utskottet. Enligt de riktlinjer som fastställdes för jordbrukspolitiken av 1967 års riksdag borde en begränsning ske av bidragsgivningen till åtgärder för inre rationalisering. Riksdagens beslut innebar att bidrag skulle kunna utgå till investeringar vid brukningsenheter, som till följd av genomgripande och kapitalkrävande yttre rationalisering eller fastighetsreglering hade ett speciellt och i tiden koncentrerat investeringsbehov, som kunde antas medföra likviditetssvårigheter. Bidrag avsågs också kunna utgå till vissa större torrlägningsföretag. Enligt uttalande av jordbruksutskottet (JoU 1967: 25) utesluter angivna riktlinjer ej att bidrag, då särskilda omständigheter talar härför, lämnas även till investeringar av i och för sig begränsad omfattning. Bidrag som beräknas till högst 25 procent av godkänd kostnad för investeringen bör i regel ej lämnas, när bidraget skulle bli lägre än 5 000 kr. Om lantbruksnämnd finner åtgärd vara av särskild betydelse för ett företags uppbyggnad till en rationell enhet, bör nyssnämnda nedre gräns vara 3 000 kr. Vid tillämpningen av regeln angående lägsta bidragsgräns bör rationaliseringsföretag som berör flera jordbruksföretag, exempelvis torrlägningsföretag, betraktas som en enhet.

I motionen 1971: 505 understryks att en fullgod dränering är en grundläggande förutsättning för en effektiv växtodling. Enligt motionä-

rernas mening föreligger för närvarande stora brister i detta avseende. Motionärerna framhåller att den restriktivitet som gäller i fråga om statligt stöd till dikning lett till en radikal minskning av ifrågavarande verksamhet. Enligt motionärernas mening bör den form av grundförbättring som dikning utgör frikopplas från åtgärder för yttre rationalisering. Stöd i form av bidrag bör kunna lämnas för täckdikning av all åker som bedöms bli bestående på längre sikt. Vidare anser motionärerna att inom de delar av landet där stöd utgår till särskild rationalisering statsbidrag bör kunna utgå enligt de regler som gäller för sagda verksamhet.

Utskottet vill erinra om att syftet med nuvarande bidragsregler är att stimulera till en önskvärd strukturrationalisering inom jordbruket. Ett oreserverat bifall till motionärernas förslag skulle otvivelaktigt kunna leda till att åtskilligt av den avsedda stimulansverkan gick förlorad. Utskottet anser dock, mot bakgrund av erfarenheterna från hittillsvarande tillämpning av de år 1967 fastställda reglerna för rationaliseringsverksamheten att det kan ifrågasättas om inte bestämmelserna givits en alltför snäv utformning, när det gäller minimibeloppet för bidrag till inre rationalisering. Gällande bidragsgräns av 5 000 kr. svarar mot en investeringskostnad av 20 000 kr. Med nuvarande kostnader för exempelvis täckdikning krävs att den areal som skall dikas uppgår till 8 à 10 ha. Även med de undantagsregler som nu finns torde det inte ha kunnat undvikas att i åtskilliga fall angelägna rationaliseringsåtgärder försvårats eller förhindrats därigenom att berörda areal i förekommande fall inte uppgått till nämnda storlek. Enligt utskottets mening talar starka skäl för att reglerna angående lägsta bidragsgräns ändras så att densamma fastställs till 2 500 kr. Med undantag för vad här förordats synes motionen 1971: 505 inte böra föranleda någon vidare åtgärd.

Vad gäller anslaget till Bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag att detsamma för nästa budgetår upptas till 14 milj. kr. Likaså tillstyrker utskottet en oförändrad bidragsram av 15 000 000 kr. för ändamålet. Av sistnämnda belopp bör 10 milj. kr. avse yttre rationalisering och 5 milj. kr. inre rationalisering. Kungl. Maj:t bör liksom hittills kunna jämka fördelningen mellan angivna ändamål.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

1. i anledning av motionen 1971: 505, såvitt nu är i fråga, godkänner vad utskottet anfört i fråga om lägsta gräns för bidrag till inre rationalisering,
2. a. medger att under budgetåret 1971/72 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kr.,
b. till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 14 000 000 kr.

6. **Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten B 5, s. 19—20) och hemställer att riksdagen till *Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

7. **Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten B 7, s. 24—25) föreslagit riksdagen att *dels* medge att under budgetåret 1971/72 statsbidrag beviljas till särskild rationalisering intill ett belopp av 17 000 000 kr., *dels* till Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 505 av herr Johansson i Holmgården m. fl. vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen beslutar om sådan ändring i gällande bestämmelser att statsbidrag för täckdikning kan utgå i samtliga fall då åkerjorden i fråga bedöms bli bestående på längre sikt och att den för s. k. särskild rationalisering gällande högre bidragsprocenten skall tillämpas inom de delar av landet där sådan verksamhet bedrivs. (Se även B 4).

Utskottet. Beträffande yrkandet i motionen 1971: 505 får utskottet hänvisa till vad utskottet i det föregående anfört under punkten 5 (B 4).

Kungl. Maj:ts förslag rörande nu ifrågavarande anslag kan utskottet tillstyrka.

Utskottet hemställer i enlighet med det anförda

att riksdagen

1. lämnar motionen 1971: 505, såvitt nu är i fråga, utan åtgärd,
2. a. medger att under budgetåret 1971/72 statsbidrag beviljas till särskild rationalisering intill ett belopp av 17 000 000 kr.,
b. till *Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

8. **Befrämjande av husdjursaveln m. m. m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 9—B 13, s. 26—30) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.,
2. till *Statens hingstdepå och stuteri* ett förslagsanslag av 1 528 000 kr.,
3. till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* ett reservationsanslag av 96 000 kr.,

4. till *Bidrag till Svensk matpotatiskontroll* ett reservationsanslag av 110 000 kr.,
5. till *Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen* ett anslag av 500 000 kr. att avräknas mot automobilskattebidragen.

JORDBRUKSPRISREGLERING

9. **Statens jordbruksnämnd.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten C 1, s. 31—33) och hemställer

att riksdagen till *Statens jordbruksnämnd* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 9 156 000 kr.

10. **Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten C 3, s. 34—35) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 34 300 000 kr.

11. **Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket och Bidrag till permanent skördeskadeskydd.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 5—C 6, s. 35—36) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* ett reservationsanslag av 1 218 000 kr.,
2. till *Bidrag till permanent skördeskadeskydd* ett anslag av 30 000 000 kr.

12. **Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.** Kungl. Maj:t har (punkten C 7, s. 37—38) föreslagit riksdagen att till Administration av permanent skördeskadeskydd m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 12 453 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 400 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 213 av herr Larsson i Öskevik m. fl. vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsam översyn av jordbrukets skördeskadeskydd genom skördestatistiska nämnden eller på annat sätt, främst avseende

1. sänkt självrisk,
2. indelning i mindre skördeuppskattningsområden, som är geogra-

fiskt och odlingsmässigt enhetligare, så att en rättvisare skördeskadeersättning kan uppnås,

3. infogande i skördeskadesystemet av grödor, som hittills lämnats utanför, t. ex. yrkesfruktodlingen samt

4. möjligheter till tidigare utbetalning av skördeskadeersättningarna,

dels motionen 1971: 271 av herrar Persson i Heden och Jonasson vari hemställt att riksdagen i fråga om skördeskadeskyddet medger, att ramen för de behovsprövade bidragen fastställs till två procent av de utgående allmänna kontanta ersättningarna för skördeskador eller, om beräkning enligt denna regel ger till resultat ett lägre belopp, högst 800 000 kr.,

dels motionen 1971: 420 av herr Krönmark m. fl. vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uppdrager åt Kungl. Maj:t att genom skördestatistiska nämnden utreda förutsättningarna för sådana ändringar i skördeskadeskyddet att, enligt vad som anförts i motionen, utbetalningen av ersättningarna kan ske samma år som skördeskadan uppstått samt att riksdagen beslutar att, med verkan redan i fråga om skador på 1971 års skörd, höja den för behovsprövade bidrag avsedda andelen av skördeskademedlen från en till två procent,

dels motionen 1971: 977 av herr Adolfsson m. fl. vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att skördestatistiska nämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna till en säkrare bedömning av skördeskador,

dels motionen 1971: 996 av herr Gustafsson i Stenkyrka vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om översyn av det obligatoriska skördeskadeskyddet, varvid bör övervägas en bättre samstämmighet mellan landets olika delar samt en lägre självrisk, behovet av ökade resurser och förbättrad teknisk utformning liksom en större andel för de individuella ersättningsbehoven i form av behovsprövad bidragsgivning varjämte dessutom bör eftersträvas ett system som gör det möjligt att utbetala eller i varje fall beskatta ersättningsbeloppen inom samma år som skadan sker,

dels motionen 1971: 1023 av herr Kristiansson i Harplinge m. fl. vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att en utredning tillsätts med uppgift att i samråd med skördestatistiska nämnden skyndsamt göra en översyn av skördeskadeskyddet i syfte att öka dess effektivitet,

dels motionen 1971: 1043 av herrar Rimås och Berndtsson i Bokenäs vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om en översyn av skördeskadeskyddet i enlighet med vad i motionen anförts.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag att för nästa budgetår anvisas 12 453 000 kr. till administration av permanent skördeskadeskydd kan utskottet biträda.

Liksom tidigare år har i ett antal motioner framlagts förslag om utredningar och åtgärder i syfte att förbättra skördeskadeskyddet. De yrkanden som framförts överensstämmer i stor utsträckning med dem som tidigare behandlats av riksdagen. Bland förslagen kan sålunda nämnas åtgärder syftande till en tidigareläggning av tidpunkten för utbetalande av skördeskadeersättningar, tillskapande av mindre och mera likvärdiga skördeuppskattningsområden, en utökning av antalet provytor och provytegårdar, en minskning av den i skördeskadeskyddet ingående självriskens storlek samt en höjning av den för behovsprövade bidrag avsedda andelen av skördeskademedlen från en till två procent av utgående allmänna ersättningar.

Jordbruksutskottet har i tidigare sammanhang, senast i utlåtande 1970: 11, utförligt redovisat sina synpunkter på föreliggande förslag. Utskottet har därvid erinrat om den översyn av metodiken för skördeuppskattning och ersättningsberäkning som fortlöpande sker på förevarande område genom skördestatistiska nämndens försorg. Mot bakgrund av att åtskilliga förbättringar under årens lopp vidtagits i fråga om skördeskadeskyddet på grundval av nämndens arbete och med hänsyn till den kontinuerliga uppmärksamhet som nämnden ägnar möjligheterna att ytterligare finslipa systemet finner utskottet nu liksom tidigare inte anledning föreslå någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av de framförda önskemålen om särskild översyn av metodiken vid skördeuppskattningen samt skördeskadeskyddets tekniska utformning. Såsom hittills bör det ankomma på skördestatistiska nämnden att pröva hithörande frågor och framlägga de förslag, vartill dess överväganden i olika hänsenden kan föranleda. Utskottet delar departementschefens uppfattning att nämnden med de resurser som den enligt Kungl. Maj:ts förslag kommer att disponera skall kunna genomföra erforderliga förbättringar av skördeskadeskyddet.

Förslag om sänkning av den självrisk som ingår i försäkringssystemet har tidigare avvisats av riksdagen under hänvisning till att en dylik sänkning leder till sådana ökade krav på precision i skadeberäkningen att den inte kan åstadkommas utan betydligt stegrade administrationskostnader. Vid en sänkning av den genomsnittliga självrisknivån från nuvarande 15,5 % till exempelvis 12 % skulle det årliga medelsbehovet för bidrag ur skördeskadefonden stiga med i runt tal 25 milj. kr. Genom beslut av 1969 års riksdag (prop. 1969: 107, JoU 1969: 24, rskr. 1969: 204) höjdes statens årliga bidrag från 15 till nuvarande 30 milj. kr., medan jordbrukets tillskott bibehölls vid tidigare belopp av 15 milj. kr. Utskottet har under nästföregående punkt tillstyrkt en oförändrad medelsanvisning för statens bidrag till skördeskadefonden för nästa budgetår. Någon anledning att göra frågan om en ytterligare höjning av det statliga bidraget till föremål för prövning finner utskottet alltså inte föreligga och avstyrker således motionsyrkandena härom. Som jordbruksut-

skottet förra året framhöll kan, om jordbrukarna så önskar, en minskning givetvis åstadkommas genom att jordbrukarna tillför skördeskadefonden ett större belopp av egna medel än som hittills skett.

Yrkanden om ökning av den för behovsprövade bidrag avsedda delen av skördeskademedlen har tidigare upprepade gånger avslagits av riksdagen under hänvisning till att sträng restriktivitet enligt av riksdagen godtagna riktlinjer skall tillämpas vid förevarande bidragsgivning. Några omständigheter som talar för att riksdagen i år bör ändra sin ståndpunkt i nämnda hänseende har enligt utskottets mening inte förebragts, varför utskottet avstyrker de nu framförda motionsyrkandena i ämnet.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

1. lämnar utan åtgärd motionerna 1971: 213, 1971: 977, 1971: 996, 1971: 1023 och 1971: 1043 samt, såvitt däri hemställts om översyn av det obligatoriska skördeskadeskyddet, motionen 1971: 420,
2. lämnar motionen 1971: 271 och, såvitt i övrigt är i fråga, motionen 1971: 420 utan åtgärd,
3. till *Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 12 453 000 kr.

SKOGSBRUK

13. **Skogsstyrelsen m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna D 1—D 3, s. 39—47) och hemställer

att riksdagen

1. till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 6 504 000 kr.,
- 2 a. medger att under budgetåret 1971/72 beviljas statlig kreditgaranti för lån till skoglig plantskoleverksamhet intill ett belopp av 1 000 000 kr.,
b. till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 33 432 000 kr.,
- 3 a. medger att under budgetåret 1971/72 beviljas statsbidrag med högst 8 500 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark och med anslaget i övrigt avsedda ändamål,
b. till *Bidrag till skogsförbättringar* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 8 000 000 kr.

14. **Vägbyggnader på skogar i enskild ägo.** Kungl. Maj:t har (punkten D 4, s. 47—49) föreslagit riksdagen att *dels* under budgetåret 1971/72 bevilja *dels* statsbidrag med högst 14 500 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, *dels* förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till

skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt, dels till Vägbyggnader på skogar i enskild ägo för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 14 400 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 1020 av herr Karlsson i Malung m. fl. vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om sådan ändring i reglerna för anslaget till Vägbyggnader på skogar i enskild ägo att anslagets medel också kan användas för upprättande av regionala vägnätsplaner.

Utskottet. I motionen 1971: 1020 erinras om att skogsstyrelsen beträffande anslaget Bidrag till skogsvårdsstyrelserna hemställt om medelsförstärkning motsvarande en ökning av den offentliga verksamheten med 5 000 dagar i syfte att bl. a. möjliggöra ökade insatser i fråga om revidering av de översiktliga planerna för skogsvägnätets utbyggnad och förbättring. Departementschefen har dock inte ansett sig böra biträda skogsstyrelsens förslag om uppräkningsanslag för ifrågavarande ändamål. Motionärerna, som instämmer i skogsstyrelsens uppfattning om nödvändigheten av en reviderad vägnätsplanläggning, framhåller att en intensifiering av nämnda verksamhet med nuvarande bestämmelser kommer att medföra att andra för landet nödvändiga insatser av skogsvårdsstyrelserna får ställas åt sidan. I syfte att motverka detta föreslår motionärerna att bestämmelserna för anslaget Vägbyggnader på skogar i enskild ägo ändras så att ifrågavarande anslagsmedel i fortsättningen även kan användas för upprättande av regionala vägnätsplaner.

Utskottet, som i det föregående under punkten 13. 2 a och b (D 2) tillstyrkt vad Kungl. Maj:t föreslagit under skogsvårdsstyrelsernas bidragsanslag, vill erinra om att skogsbruksutredningen i ett betänkande (SOU 1968: 8) behandlat skogsbrukets planlägningsfrågor. I sagda betänkande underströk utredningen nödvändigheten av en intensifiering av den redan förekommande inventerings- och planlägningsverksamheten inom skogsbruket. Utredningen ansåg det emellertid angeläget med fastare riktlinjer för verksamheten och föreslog att med statens stöd och medverkan särskilda planer, av utredningen benämnda skogsproduktionsplaner, skulle upprättas såväl läns- som områdesvis. Skogsbruksutredningens betänkande har av Kungl. Maj:t överlämnats till skogspolitiska utredningen för att tagas under övervägande i dess arbete. Denna utredning kan förväntas inom en snar framtid avlämna sitt slutbetänkande. Det synes i avvaktan härpå inte påkallat att föreslå någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionen 1971: 1020.

Mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande nu ifrågavarande anslag har utskottet inte någon erinran.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. anser motionen 1971: 1020 besvarad med vad utskottet anfört,

2. a. medger att under budgetåret 1971/72 beviljas dels statsbidrag med högst 14 500 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, dels förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt,
b. till *Vägbyggnader på skogar i enskild ägo* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 14 400 000 kr. att avräknas mot automobilskattmedlen.

15. Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. och Kursverksamhet för skogsbrukets rationalisering m. m. Utskottet tillstyrker Kungl.

Maj:ts förslag (punkterna D 5—D 6, s. 49—51) och hemställer att riksdagen

- 1 a. medger att under budgetåret 1971/72 utfästs statsbidrag med högst 10 900 000 kr. till skogliga åtgärder inom samverkansområden i de fyra nordligaste länen och för att fullfölja skogsvårdsföretag i lappmarken,
b. till *Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.,
2. till *Kursverksamhet för skogsbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 385 000 kr.

FISKE

16. Fiskeristyrelsen. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten E 1, s. 52—53) och hemställer

att riksdagen till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 5 870 000 kr.

17. Fiskeriintendenter m. m. Kungl. Maj:t har (punkten E 2, s. 51—54) föreslagit riksdagen att till *Fiskeriintendenter m. m.* anvisa ett förslagsanslag av 894 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 875 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 1056 av herr Åberg m. fl. vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att Kungl. Maj:t uppdrar åt fiskeriadministrationsutredningen att särskilt uppmärksamma behovet av en fiskerikonsulenttjänst såsom biträde åt fiskeriintendenterna i nedre södra och västerhavets distrikt.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt innebär att anslaget till fiskeriintendenter m. m. för nästa budgetår uppräknas med 19 000 kr. till 894 000 kr. Anslagshöjningen motiveras av löne- och prisomräkning m. m. av i huvudsak automatisk karaktär. Ett av fiskeri-

styrelsen framlagt förslag om medelsanvisning för förstärkning av den lokala fiskeriadминистраtionen i Nedre södra distriktet och Västerhavets distrikt med en fiskerikonsulentbefattning har ej biträttts av departementschefen.

I motionen 1971: 1056 framhålls att fiskeriintendenten som chef för sitt distrikt har att bl. a. verka för fiskets utveckling och för god fiskevård, vilket innebär att han skall tillvarata fiskets intresse såsom sakkunnig i vattenmål, i yttranden till länsstyrelserna och till fiskeristyrelsen. Bland uppgifterna ingår vidare att utarbeta remissvar i dispensärenden enligt miljöskyddslagen och miljöskyddskungörelsen. Därjämte har han bl. a. att som ledamot i lantbruksnämndernas fiskerinämnder lämna anvisningar för fiskerikonsultenternas och fiskerinämndernas arbete. Enligt motionärernas mening har den ökade arbetsbelastningen i nu nämnda hänseenden medfört, att det ej längre är möjligt för fiskeriintendenterna i de förenämnda distrikten att utan ytterligare arbetshjälp fullgöra sina arbetsuppgifter i den utsträckning som erfordras. Mot bakgrund av det anförda föreslår motionärerna att riksdagen anhåller att Kungl. Maj:t ger fiskeriadministrationsutredningen i uppdrag att särskilt uppmärksamma behovet av en fiskerikonsulenttjänst för biträde åt fiskeriintendenterna i Nedre södra distriktet och Västerhavets distrikt.

Utskottet vill erinra om att fiskeadministrativa utredningen, som tillsettes år 1969, enligt sina direktiv har att se över organisationen av de statliga regionala och lokala insatserna på fiskets område. Huvudsyftet med översynen är att anpassa fiskeadministrationens uppgifter och organisation till utvecklingens krav. Tyngdpunkten i de sakkunnigas arbete skall ligga på att åstadkomma en rationellt utformad organisation som är väl ägnad att tillgodose fiskets skiftande behov inom landets olika delar. Till de organisatoriska spörsmål som utredningen bör ägna särskild uppmärksamhet hör om det är lämpligt att ha fiskeripersonal anställd vid statliga organ — såsom är fallet med fiskerikonsulenterna hos lantbruksnämnderna — som inte lyder under fiskerimyndigheterna eller om man hellre bör inrikta sig på att utforma en helt fristående regional fiskeriadministrazione som under fiskeristyrelsen handlägger alla frågor på fiskeområdet. Vidare bör det framtida personalbehovet inom den regionala fiskeriadministrationsen klarläggas. Mot bakgrund av det anförda finner utskottet föreliggande motion inte påkalla något särskilt uttalande från riksdagens sida. Utskottet har dock inte något att invända mot att motionen överlämnas till fiskeadministrativa utredningen.

Med hänsyn till det anförda och då utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under punkten, hemställer utskottet
att riksdagen

1. anhåller att Kungl. Maj:t överlämnar motionen 1971: 1056 till fiskeadministrativa utredningen,

2. till *Fiskeriintendenten m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 894 000 kr..

18. Kursverksamhet på fiskets område m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 4—E 7, s. 56—64) och hemställer att riksdagen

1. till *Kursverksamhet på fiskets område* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 285 000 kr.,
- 2 a. godkänner vad som i statsrådsprotokollet förordats beträffande statligt stöd till fiskehamnar,
b. till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
3. till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 kr.,
4. till *Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 151 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

19. Kostnader för fiskeutredningar i vattenmål m. m. m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 10—E 13, s. 66—69) och hemställer

att riksdagen

1. till *Kostnader för fiskeutredningar i vattenmål m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 750 000 kr.,
3. till *Fiskeriundersökningsfartyg* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
- 4 a. godkänner vad i statsrådsprotokollet förordats i fråga om bidrag till fiskare vid annan förorening av fisk än genom kvicksilver,
b. till *Bidrag till fiskare med anledning av avlysning av fiskevatten* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

SERVICE OCH KONTROLL

20. Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m. m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 2—G 4, s. 71—73) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.* ett reservationsanslag av 50 000 kr.,

2. till *Veterinärstaten* ett förslagsanslag av 20 088 000 kr.,
3. till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* ett förslagsanslag av 7 483 000 kr.

21. **Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten G 6, s. 76) och hemställer att riksdagen till *Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

22. **Bidrag till djursjukvård i vissa fall.** Kungl. Maj:t har (punkten G 7, s. 76) föreslagit riksdagen att till Bidrag till djursjukvård i vissa fall anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 400 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 992 av herr Eriksson i Bäckmora m. fl. vari hemställts att riksdagen beslutar att statsbidrag till mindre bemedlade för djursjukvård m. m. må åtnjutas av djurägare, vars inkomst inte överstiger 10 000 kr.

Utskottet. Enligt gällande lydelse av kungörelsen (1946: 164) angående statsbidrag till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård må sådant bidrag åtnjutas av djurägare, vilkens till statlig inkomstskatt taxerade inkomst ej överstiger 5 000 kr. och som ej heller påförts statlig förmögenhetsskatt. Veterinär får i dylika fall inte av djurägaren uppbära högre belopp än 17 kr. vid sjukbesök.

I motionen 1971: 992 föreslås att förenämnda inkomstgräns höjs till 10 000 kr. Motionärerna framhåller att nuvarande gräns varit oförändrad under en lång följd av år och med dagens pris- och kostnadsförhållanden innebär att ingen i praktiken kan utnyttja statsbidraget.

Utskottet vill nämna att nu berörda bidragsbestämmelse varit gällande från och med den 1 juli 1958. Med hänsyn till den förändring av penningvärdet som inträtt under tiden därefter kan i och för sig en justering av gällande inkomstgräns förefalla motiverad. En omprövning av bestämmelserna torde dock inte kunna inskränkas därtill utan torde även få omfatta bl. a. frågan om storleken av det belopp, som veterinär högst äger uttaga av bidragsberättigad djurägare. Utskottet får emellertid erinra om att veterinärväsendeutredningen, som haft att utreda veterinärväsendets uppgifter och organisation, i dagarna avlämnat sitt slutbetänkande (SOU 1971: 3). I avvaktan på ställningstagandet till utredningens förslag synes nu behandlade motionsyrkande inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Med hänsyn till det anförda och då utskottet i övrigt inte finner an-

ledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande bidragsanslag, hemställer utskottet

att riksdagen

1. lämnar motionen 1971: 992 utan åtgärd,
2. till *Bidrag till djursjukvård i vissa fall* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 600 000 kr.

23. Veterinärinrättningen i Skara m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 8—G 10, s. 76—79) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Veterinärinrättningen i Skara* ett förslagsanslag av 477 000 kr.,
2. till *Statens centrala frökontrollanstalt: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 8 192 000 kr.,
3. till *Statens centrala frökontrollanstalt: Utrustning* ett reservationsanslag av 50 000 kr.

24. Statens växtskyddsanstalt. Kungl. Maj:t har (punkten G 11, s. 79—81) föreslagit riksdagen att till Statens växtskyddsanstalt för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 6 081 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 989 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 989 av herr Börjesson i Falköping m. fl. vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen beslutar att till Statens växtskyddsanstalt (bil. 11, p. G 11) för budgetåret 1971/72 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 200 000 kr. förhöjt förslagsanslag om 6 281 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:t har föreslagit en uppräknig av förevarande anslag med 92 000 kr. för täckande av vissa utgiftsökningar av i huvudsak automatisk karaktär. Enligt motionen 1971: 989 bör anslaget höjas med ytterligare 200 000 kr. för att möjliggöra en utvidgning av växtskyddsanstaltens resistensbiologiska forskningsverksamhet och av den därtill knutna upplysningsverksamheten. I motionen framhålls att den tilltagande miljöförstörelsen bl. a. gjort det nödvändigt att införa förbud eller inskränkningar i rätten att använda vissa kemiska ämnen och preparat som växtskyddsmedel. Enligt motionärerna är det angeläget att finna alternativa lösningar på problemet att skydda växtodlingen från sjukdomar och skadedjur. Den resistensbiologiska forskningen erbjuder därvid stora möjligheter.

Utskottet vill i anslutning härtill nämna att Kungl. Maj:ts förslag bl. a. innebär att ca 570 000 kr. anvisas till växtskyddsanstaltens särskilda undersökningar. Som även anförts vid behandlingen av förevarande anslag tidigare år torde finnas möjlighet för anstalten, om den finner vissa undersökningar på det resistensbiologiska området särskilt

angelägna, att inom ramen för sagda medel bestrida kostnaderna här-
för. Vidare må framhållas att verksamheten vid anstaltens resistens-
biologiska laboratorium till förhållandevis stor del sker med tillhjälp av
forskningsrådsmedel o. d. Utskottet vill erinra om utskottets uttalande
förra året (JoU 1970: 1, p. 22) att det kan ifrågasättas om inte forsk-
ningsuppgifterna på förevarande område i stor utsträckning är av sådan
karaktär att de jämväl i fortsättningen bör finansieras med särskilda
forskningsmedel. Med hänsyn till det anförda och med beaktande av att
anstaltens egna äskanden på förevarande område är av betydligt mindre
omfattning än vad som föreslås i motionen och dessutom har givits för-
hållandevis låg prioritet finner utskottet motionen inte böra föranleda
någon riksdagens vidare åtgärd.

Då utskottet ej heller i övrigt har något att invända mot Kungl.
Maj:ts förslag under punkten, hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag
på motionen 1971: 989, såvitt nu är i fråga, till *Statens växt-
skyddsanstalt* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av
6 081 000 kr.

25. Bekämpande av växtsjukdomar m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker
Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 12—G 14, s. 81—84) och hemstäl-
ler

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Bekämpande av växtsjukdomar* ett förslagsanslag av 150 000
kr.,
2. till *Statens lantbrukskemiska laboratorium* ett förslagsanslag av
2 664 000 kr.,
3. till *Statens maskinprovningar* ett förslagsanslag av 2 227 000 kr.

UTBILDNING OCH FORSKNING

**26. Lantbrukshögskolan: Driftkostnader och Lantbrukshögskolan: Bok-
inköp m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 2—
H 3, s. 89—90) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Lantbrukshögskolan: Driftkostnader* ett reservationsanslag av
8 527 000 kr.,
2. till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag
av 627 000 kr.

27. Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.
Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten H 5, s. 92) och hem-
ställer

att riksdagen till *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

28. Veterinärhögskolan: Förvaltningskostnader m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 6—H 10, s. 92—96) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Veterinärhögskolan: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 12 743 000 kr.,
2. till *Veterinärhögskolan: Driftkostnader* ett reservationsanslag av 6 023 000 kr.,
3. till *Veterinärhögskolan: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag av 136 000 kr.,
4. till *Veterinärhögskolan: Försöksverksamhet* ett reservationsanslag av 300 000 kr.,
5. till *Veterinärhögskolan: Lantbruksdriften vid försöksgården* ett förslagsanslag av 1 000 kr.

29. Skogshögskolan: Förvaltningskostnader m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 11—H 13, s. 96—100) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Skogshögskolan: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 13 237 000 kr.,
2. till *Skogshögskolan: Driftkostnader* ett reservationsanslag av 10 106 000 kr.,
3. till *Skogshögskolan: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag av 148 000 kr.

30. Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m. och Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 14—H 15, s. 100—105) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.* ett reservationsanslag av 5 800 000 kr.,
2. till *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* ett förslagsanslag av 130 000 kr.

31. Jordbruksforskning. Kungl. Maj:t har (punkten H 16, s. 106) föreslagit riksdagen att till Jordbruksforskning för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 7 245 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 760 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 989 av herr Börjesson i Falköping m. fl. vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen beslutar att till Jordbruksforskning (bil. 11, p. H 16) för budgetåret 1971/72 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 300 000 kr. förhöjt reservationsanslag om 7 545 000 kr.

Utskottet. Anslaget bör enligt Kungl. Maj:ts förslag ökas med 485 000 kr. till 7 245 000 kr. för nästa budgetår. Utskottet har för sin del inte funnit något att invända mot medelsberäkningen. Detta innebär bl. a. att utskottet ej biträder det i motionen 1971: 989 framförda förslaget om ytterligare uppräknig av anslaget med 300 000 kr. för forskning rörande giftfri odling. Enligt utskottets uppfattning har statens råd för skogs- och jordbruksforskning redan möjligheter att inom ramen för det i propositionen angivna beloppet anvisa medel till forskningsprojekt på förevarande område.

Utskottet hemställer således

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen 1971: 989, såvitt nu är i fråga, till *Jordbruksforskning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 7 245 000 kr.

32. Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning och Bidrag till Sveriges utsädesförening. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 17—H 18, s. 106—107) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning* ett reservationsanslag av 935 000 kr.,
2. till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* ett förslagsanslag av 4 892 000 kr.

33. Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling. Kungl. Maj:t har (punkten H 19, s. 107—108) föreslagit riksdagen att till Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för budgetåret 1971/72 anvisa ett anslag av 255 000 kr., vilket innebär samma belopp som för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 1014 av herr Håkansson m. fl. vari hemställts att riksdagen vid sin behandling av statsverkspropositionen till den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt för budgetåret 1971/72 anvisar 305 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt innebär bl. a. att bidrag utgår med oförändrat 225 000 kr. till W. Weibull AB för den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholm. Företaget har för sin del begärt en höjning av statsbidraget med 215 000 kr. för täckande av vissa kostnadsökningar för löner och sociala utgifter. I motionen 1971: 1014 framhålls att det är ett samhällsintresse att växtförädlingsarbetet vid förevarande anstalt kan uppehållas i full omfattning även i nuvarande läge med starkt ökade kostnader. Motionärerna anser att bidrag bör utgå till anstalten för att täcka åtminstone en del av de kostnadsökningar som kan emotses under det kommande budgetåret och föreslår att till anstalten anvisas ett sammanlagt belopp av 305 000 kr.

Utskottet vill såsom tidigare år, då frågan om uppräknings av motsvarande anslag under nionde huvudtiteln aktualiserats, erinra om att växtförädlarna erhåller ej obetydliga bidrag till sin verksamhet av växtförädlingsavgifter. Vidare har anstalten möjlighet att erhålla bidrag till forskningsprojekt från statens råd för skogs- och jordbruksforskning. Utskottet finner mot bakgrund av det anförda inte anledning tillstyrka det framförda motionsyrkandet om höjning av nu ifrågavarande anslagspost.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen 1971: 1014 till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 255 000 kr.

34. Skoglig forskning m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna H 20—H 27, s. 108—115) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Skoglig forskning* ett reservationsanslag av 3 165 000 kr.,
2. till *Bidrag till Institutet för skogsförbättring* ett förslagsanslag av 836 000 kr.,
3. till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* ett förslagsanslag av 251 000 kr.,
4. till *Alnarpsinstitutet: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 2 905 000 kr.,
5. till *Alnarpsinstitutet: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 330 000 kr.,
6. till *Statens skogsmästarskola* ett förslagsanslag av 1 145 000 kr.,
7. till *Reseunderstöd för studier m. m.* ett reservationsanslag av 39 000 kr.,
8. till *Bidrag till viss ungdomsverksamhet* ett anslag av 500 000 kr.

MILJÖVÅRD M. M.

35. **Statens naturvårdsverk.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten I 1, s. 116—118) och hemställer

att riksdagen till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 13 360 000 kr.

36. **Koncessionsnämnden för miljöskydd.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten I 2, s. 118—119) och hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att vid koncessionsnämnden för miljöskydd inrätta en tjänst som ställföreträdande ordförande i Ce 2 och en tjänst som överingenjör i Ce 1,
2. till *Koncessionsnämnden för miljöskydd* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 086 000 kr.

37. **Miljövårdsinformation.** Kungl. Maj:t har (punkten I 3, s. 120—121) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 1 650 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 427 av herrar Svanström och Tobé vari hemställts att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1971/72 anvisas ett reservationsanslag av 1 700 000 kr., varvid förutsatts att ökning av bidraget till ideella organisationer för naturvårdsupplysning sker.

Utskottet. Kungl. Maj:t förordar i överensstämmelse med förslag av statens naturvårdsverk ett oförändrat anslag till miljövårdsinformation för nästa budgetår. Yrkandet i motionen 1971: 427 ansluter sig till ett i naturvårdsverkets anslagsäskanden framfört förslag om höjning av bidragen till Svenska naturskyddsföreningen och Samfundet för hembygdsvård med 30 000 respektive 20 000 kr.

Bidragen till nämnda organisationer för naturvårdsverksamhet har under ett flertal år successivt ökats. Sålunda kan nämnas att till Svenska naturskyddsföreningen budgetåret 1960/61 utgick 55 000 kr. medan för innevarande budgetår beräknats 310 000 kr. för ändamålet. För Samfundet för hembygdsvård utgör motsvarande belopp resp. 50 000 kr. och 165 000 kr.

Utskottet vill erinra om att riksdagens förra året fattade beslut beträffande innevarande budgetårs anslag till miljövårdsinformation innebar en anslagsuppräknings av 1 milj. kr. för hithörande ändamål. Därvid uttalades från såväl departementschefens som riksdagens sida, att det var angeläget att de ideella naturvårdsorganisationerna gavs möjlighet

att fortsätta och utveckla sitt arbete. Dessa uttalanden har givetvis allttjämt sin giltighet. Det ankommer emellertid på Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande statens naturvårdsverk att besluta om anslaget fördelning på olika ändamål och en ökning av bidragen till organisationerna förutsätter således i och för sig inte någon anslagshöjning. Utskottet finner inte anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och är således ej berett att tillstyrka motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen 1971: 427 till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 650 000 kr.

38. Rikskampanj mot nedskräpning och Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna I 4—I 5, s. 121—123) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Rikskampanj mot nedskräpning* ett reservationsanslag av 500 000 kr.,
2. till *Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m.* ett reservationsanslag av 9 000 000 kr.

39. Vård av naturvårdsområden. Kungl. Maj:t har (punkten I 6, s. 123—126) föreslagit riksdagen att till Vård av naturvårdsområden m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 5 700 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 700 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 428 av herr Wirtén m. fl. vari hemställts att anslaget under punkten I 6 Jordbruksdepartementet måtte utgå med ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 1 000 000 kr. förhöjt anslag för försöksverksamhet med landskapsvård om 6 700 000 kr.,

dels motionen 1971: 1006 av herr Hansson i Skegrie m. fl. vari hemställts att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, jordbruks-huvudtiteln, punkten I 6 Vård av naturvårdsområden m. m. för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 6 700 000 kr., varav 1 000 000 kr. må disponeras för landskapsvård i odlingsbygder enligt naturvårdsverkets förslag.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av nu utgående anslag med 1 000 000 kr. I motionerna 1971: 428 och 1971: 1006, som har i sak samstämmiga yrkanden, upptas ett i det av arbetsgruppen för landskapsvård vid jordbruksrationalisering i betänkandet "Landskapsvård i odlingsbygder" framfört förslag om försöksverksamhet med sådan landskapsvård. Motionärerna förordar en ytterligare höjning av

anslaget med 1 000 000 kr., varvid nämnda belopp anses böra få disponeras för försöksverksamheten.

Av propositionen framgår bl. a. att förenämnda arbetsgrupps förslag f. n. remissbehandlas och att departementschefen förutsätter att, i avvaktan på ställningstagande till förslagen, landskapsvårdande åtgärder liksom hittills kommer att utföras som beredskapsarbeten.

Utskottet anser i likhet med departementschefen att den slutliga prövningen av förslaget bör avvaktas och kan därför inte biträda motionsyrkandena. Inte heller i övrigt finner utskottet anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionerna 1971: 428 och 1971: 1006 till *Vård av naturvårdsområden m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 5 700 000 kr.

40. Miljövårdsforskning. Kungl. Maj:t har (punkten I 9, s. 130—131) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsforskning för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 12 160 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 11 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 1012 av herr Hermansson i Stockholm m. fl. vari hemställts att riksdagen beviljar naturvårdsverket ett förslagsanslag till miljöforskning enligt statsverkspropositionen bil. 11, I 9 med sammanlagt 17 500 000 kr.,

dels motionen 1971: 1039 av fröken Pehrsson m. fl. vari hemställts att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, jordbrukshuvudtiteln, punkten I 9. Miljövårdsforskning, till miljövårdsforskning för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 13 160 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:t föreslår en uppräkningsanslag av anslaget med 1 160 000 kr. eller från 11 000 000 till 12 160 000 kr. Naturvårdsverket har i sina anslagsäskanden hemställt om en ökning av anslaget med 6 500 000 kr. under hänvisning bl. a. till behoven för fullföljande av pågående forsknings- och undersökningsverksamhet, för planerade nya projekt på dessa områden, för anordnande av symposier och konferenser och för inrättande av stipendier.

I motionerna 1971: 1012 och 1971: 1039 uttalas att naturvårdsverkets begäran om anslag på 17 500 000 kr. bort biträdas. I motionen 1971: 1012 framställs yrkande i enlighet härmed. I motionen 1971: 1039 föreslås under hänvisning till det strama budgetläget en höjning av anslaget med 1 000 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet, som vill erinra om att förevarande anslag förra året höj-

des med 1,5 milj. kr., anser att den av Kungl. Maj:t nu föreslagna ytterligare anslagshöjningen bör godtagas och avstyrker därför motionsföreslagen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna 1971: 1012 och 1971: 1039 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 12 160 000 kr.

41. Stöd till kollektiv forskning på vatten- och luftvårdsområdet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten I 10, s. 131—132) och hemställer

att riksdagen till *Stöd till kollektiv forskning på vatten- och luftvårdsområdet* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 200 000 kr.

42. Bidrag till kommunala avloppsreningsverk m. m. Kungl. Maj:t har (punkten I 11, s. 132—134) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kommunala avloppsreningsverk m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 84 000 000 kr., vilket är lika med det för innevarande budgetår anvisade beloppet.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 1032 av herrar Mattsson i Skee och Mattsson i Lane-Herrestad vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om sådana bestämmelser beträffande Bidrag till kommunala avloppsreningsverk m. m. att statsbidragen samordnas med Naturvårdsverkets beslut om igångsättningstillstånd,

dels motionen 1971: 1001 av fru Hambræus m. fl. vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t

1. anhåller om en omprövning av statsbidragsbestämmelserna för anläggande av avloppsreningsverk så, att de metoder främjas som ger till resultat förutom ett höggradigt renat vatten också ett slam som utan olägenhet kan återföras till jorden, samt

2. anhåller om att berörda myndigheter ges i uppdrag att lämna upplysningar och rekommendationer till kommunerna angående individuella lösningar av de sanitära frågorna i villaområden, företrädesvis genom Multrum (Clivus).

Utskottet. Under förevarande punkt framhåller departementschefen bl. a. angelägenheten av att det statliga stödet till byggande av kommunala avloppsreningsverk ytterligare ökar. Bidragsramen — den har för de tre senaste budgetåren fastställts till respektive 40, 50 och 60 milj. kr. — bör enligt departementschefens mening höjas till 80 milj. kr. för budgetåret 1971/72. Med hänvisning till att det tar viss tid innan vid-

gade ramar medför ökat medelsbehov finner dock departementschefen anslaget kunna föras upp med oförändrat belopp eller med 84 milj. kr.

De i detta sammanhang upptagna motionerna berör inte anslagsbeloppet. Utskottet finner inte anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och tillstyrker således anslagsäskandet.

I de inledningsvis nämnda motionerna hemställs om en omprövning av statsbidragsbestämmelserna syftande till att bidragen "samordnas med naturvårdsverkets beslut om igångsättningstillstånd" (motion 1971: 1032) och att metoder främjas som ger ett höggradigt renat vatten och samtidigt ett slam som utan olägenhet kan återföras till jorden ävensom att åt berörda myndigheter uppdras att lämna kommunerna upplysningar och rekommendationer angående individuella lösningar av de sanitära frågorna i villaområden (motion 1971: 1001).

Vad först gäller det i motionen 1971: 1032 framförda önskemålet om samordning av bidrag och igångsättningstillstånd vill utskottet erinra om att det ankommer på koncessionsnämnden för miljöskydd att besluta i tillståndsärenden. Enligt vad utskottet erfarit eftersträvas redan nu en samordning mellan tillståndsprövningen och naturvårdsverkets handläggning av bidragsfrågorna. Den eftersläpning som kan förekomma i fråga om bidragsbesluten torde huvudsakligen sammanhånga med svårigheterna att tillgodose vissa bidragskrav inom den fastställda medelsramen.

Utskottet anser det kunna förutsättas att behovet av sådan samordning som avses i motionen även fortsättningsvis uppmärksammas av berörda myndigheter och att önskemålen därvidlag kommer att tillgodoses i den utsträckning som befinns möjlig. Utskottet finner inte att tillräckliga skäl anförts för att utskottet skulle förorda någon ändring i gällande bestämmelser beträffande handläggningen av här ifrågavarande bidragsärenden. Motionen synes sålunda inte böra föranleda något riksdagens initiativ.

Vad beträffar i motionen 1971: 1001 framställda yrkanden vill utskottet framhålla att vid 1970 års riksdag behandlades motioner, varilikaledes hemställdes om en skärpning av bidragsreglerna i syfte att främja en effektiv rening av vattnet. I utlåtande (JoU 1970: 21) över motionerna underströk jordbruksutskottet angelägenheten av att utsläppet av närsalter i sjöar och vattendrag reduceras. Utskottet sade sig med tillfredsställelse hälsa att flera kommuner redan gått i författning om att anlägga reningsverk med kemisk rening eller vidtagit förberedelser för att senare kunna vidtaga sådana åtgärder. Det var givetvis angeläget att man vid den fortsatta utbyggnaden siktade till anläggningar med så långt gående reningsanordningar som möjligt. Utskottet hänvisade emellertid till vad som i inhämtade remissyttranden (från statens naturvårdsverk och Svenska kommunförbundet) anförts beträffande den faktiska utvecklingen på området och fann inte erforderligt med någon

ändring av gällande bestämmelser för att nå nyssnämnda syfte. Riksdagen biföll utskottets hemställan att motionerna skulle anses besvarade med vad utskottet anfört.

Utskottet vill med anledning av den nu föreliggande motionen 1971: 1001 framhålla att de allmänna synpunkter i hithörande frågor som jordbruksutskottet anförde i sitt förenämnda yttrande i princip alltjämt givetvis motsvarar utskottets uppfattning. Utskottet vill härtill foga följande.

Gällande bidragsbestämmelser är utformade med sikte på att stimulera kommunerna att bygga effektiva reningsverk. Bidrag utgår med mellan 30 och 50 procent av kostnaderna beroende på reningsgraden. Motionärerna förordar bl. a. reningsmetoder som även möjliggör tillvaratagande av ett för jorden lämpligt slam. Såvitt utskottet kunnat finna bör olika i motionerna berörda faktorer, t. ex. lämpliga fällningsmedel och åtgärder för tillvaratagande av slam kunna ägnas uppmärksamhet vid prövningen av tillståndsärenden och vid den tillsyn över anläggningarna som sker enligt miljöskyddslagen. Beträffande slamproblemen pågår ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete genom naturvårdsverkets försorg och vid bl. a. Institutet för vatten- och luftvårdsforskning. Det är enligt utskottets mening angeläget att de för bidragsgivningen ansvariga myndigheterna uppmärksammar föreliggande och kommande resultat av dessa strävanden, och utskottet förutsätter att så kommer att ske. Någon ändring av bidragsbestämmelserna synes utskottet inte erforderlig, och utskottet anser sig därför inte böra biträda det i motionsyrkandet under punkten 1. framställda yrkandet.

Beträffande motionsyrkandet om uppdrag till berörda myndigheter att lämna kommunerna upplysningar och rekommendationer i sanitära frågor vill utskottet erinra om att information till kommunerna om olika metoder för avloppsrening ges bl. a. genom naturvårdsverkets publikationsverksamhet. I informationsmaterialet ingår redogörelser för av verket provade olika typer av reningsverk, lämpade för enstaka fastigheter, mindre grupper av hus etc. Enligt utskottets mening bör man kunna räkna med att vederbörande myndigheter är beredda att biträda kommunerna för åstadkommande av sådana individuella lösningar av sanitära frågor i villaområden som motionärerna finner önskvärda. Utskottet finner med hänsyn härtill inte heller den i motionsyrkandet under punkten 2. gjorda hemställan böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Bidrag till kommunala avloppsreningsverk m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 84 000 000 kr.,
2. lämnar motionen 1971: 1032 utan åtgärd,
3. lämnar motionen 1971: 1001 utan åtgärd.

43. **Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin.** Kungl. Maj:t har (punkten I 12, s. 134—135) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kr., vilket är lika med det för innevarande budgetår anvisade beloppet.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 418 av herr Hedin m. fl. vari hemställts att riksdagen beslutar att statsbidrag enligt de grunder som gäller för vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin jämväl skall utgå till jordbruksföretag,

dels motionen 1971: 983 av herr Berndtsson i Bokenäs m. fl. vari hemställts att riksdagen beslutar att statsbidrag enligt de grunder som tillämpas för vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin jämväl skall kunna utgå till jordbruks- och trädgårdsnäringen,

dels motionen 1971: 1024 av herr Kristiansson i Harplinge m. fl. vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, jordbruksdepartementets huvudtitel, punkten I 12, Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin

1. medger att statsbidrag från anslaget får utgå till vatten- och luftvårdande åtgärder inom jordbruket och trädgårdsnäringen enligt samma grunder som enligt 1969 års riksdagsbeslut gäller för industrin, samt

2. beslutar att ifrågavarande reservationsanslag, som i statsverkspropositionen upptagits till 50 milj. kr., må uppföras under anslagsrubriken Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin, jordbruket och trädgårdsnäringen.

Utskottet. Från och med budgetåret 1969/70 utgår från förevarande anslag till industriföretag direkta bidrag till investeringar för åtgärder i syfte att minska vatten- och luftföroreningar. För att stödet skulle få den önskade effekten att stimulera industrin att snabbt vidta reningsåtgärder beslöt 1969 års riksdag att stödet skulle utgå endast under en begränsad tidsperiod om fem år. Med utgångspunkt i naturvårdsverkets beräkningar om ett totalt investeringsbehov av drygt 1 miljard kr. för ändamålet uppskattades det årliga anslagsbehovet till 50 milj. kr. under vartdera av budgetåren 1969/70—1973/74. Naturvårdsverket konstaterar i sina anslagsyrkanden för budgetåret 1971/72 bl. a. att under budgetåret 1969/70 endast en mindre del av anslaget behövt tas i anspråk men framhåller att antalet ansökningar om bidrag torde komma att öka väsentligt. Verket förordar en oförändrad anslagstilldelning och Kungl. Maj:t biträder detta förslag. Enligt utskottets mening bör förenämnda beräkningsgrunder alltså tillämpas. I överensstämmelse härmed tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag att för nästa budgetår anvisas ett oförändrat belopp av 50 milj. kr.

I motionerna 1971: 418, 1971: 983 och 1971: 1024 föreslås att bidrag

från anslaget skall kunna utgå även till jordbruks- och trädgårdsföretag. I motion 1971: 1024 hemställs även att anslagets rubricering ändras i enlighet härmed. Yrkanden med samma innebörd som de här föreliggande har i anledning av väckta motioner prövats av såväl 1969 som 1970 års riksdag. Jordbruksutskottet hänvisade vid sin behandling av sistnämnda motioner bl. a. till att statligt stöd till reningsanordningar inom jordbruket redan lämnas i form av kreditgaranti såväl för anläggning som för utrustning. Vidare ansåg utskottet att skälen för bidragsgivningen till industrin hade en sådan tyngd att den borde genomföras utan inskränkningar. Bidragsgivningen borde således koncentreras till industrisektorn. I enlighet med utskottets förslag avslogs motionerna åren 1969 och 1970 av riksdagen.

Som naturvårdsverket anför i sin tidigare berörda anslagsframställning torde man få räkna med betydligt ökade krav från industrins sida på bidrag från förevarande anslag. Med hänsyn härtill och då de skäl i övrigt som föranlett riksdagens tidigare ställningstaganden i ämnet fortfarande synes giltiga, anser sig utskottet inte böra tillstyrka motionsyrkandena.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. lämnar motionerna 1971: 418, 1971: 983 och 1971: 1024, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, angående utvidgning av området för här avsedda stöd till att omfatta även jordbruks- och trädgårdsföretag, utan åtgärd,
2. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen 1971: 1024, såvitt i övrigt är i fråga, till *Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.

44. **Ersättning för vissa skador av rovdjur, m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkten I 13, s. 135—138) och hemställer

att riksdagen till *Ersättning för vissa skador av rovdjur, m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 940 000 kr.

DIVERSE

45. **Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna J 1—J 6, s. 139—142) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.* ett förslagsanslag av 273 000 kr.,

2. till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
3. till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* ett förslagsanslag av 3 292 000 kr.,
4. till *Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder* ett förslagsanslag av 25 000 kr.,
5. till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* ett förslagsanslag av 5 000 kr.,
6. till *Ersättning till domänverkets fond för viss upplåten mark* ett förslagsanslag av 64 000 kr.

UPPSKJUTNA FRÅGOR

46. **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts under följande punkter framlagda förslag, nämligen

- B 1 Lantbruksstyrelsen
- B 2 Lantbruksnämnderna
- B 6 Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti
- B 8 Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.
- C 2 Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område
- C 4 Särskilt stöd åt det mindre jordbruket
- E 3 Främjande i allmänhet av fiskerinäringen
- E 8 Särskilt omställningsstöd till fiskare
- E 9 Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske
- F 1 Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande
- F 2 Kompensation för bensinskatt till rennäringen
- G 1 Veterinärstyrelsen
- G 5 Statens veterinärmedicinska anstalt
- H 1 Lantbrukshögskolan: Förvaltningskostnader
- H 4 Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten

vilket utskottet här anmäler.

Stockholm den 16 mars 1971

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Antby (fp), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Grebbe stad (s), Wirtén (fp), Augustsson (s), Krönmark (m), fru Lindberg (s), herrar Larsson i Borrby (c) och Takman (vpk);

dock att vid behandlingen av punkterna

2 fru Thorsson (s) och herrar Johansson i Holmgården (c) och Berndtsson i Bokenäs (fp) deltagit i stället för herrar Hedström (s), Jonasson (c) och Wirtén (fp);

5 och 7 herrar Johansson i Holmgården (c) och Berndtsson i Bokenäs (fp) deltagit i stället för herrar Larsson i Borrby (c) och Wirtén (fp);

12 herrar Johansson i Holmgården (c), Berndtsson i Bokenäs (fp), fröken Anderson i Lerum (s), herrar Kristiansson i Harplinge (c) och Leuchovius (m) deltagit i stället för herrar Hansson i Skegrie (c), Wirtén (fp), Augustsson (s), Larsson i Borrby (c) och Krönmark (m);

14 herr Berndtsson i Bokenäs (fp) deltagit i stället för herr Wirtén (fp);

17 och 22 herrar Berndtsson i Bokenäs (fp) och Åberg (fp) deltagit i stället för herrar Antby (fp) och Wirtén (fp);

24, 31 och 33 herr Leuchovius (m) och fru Anér (fp) deltagit i stället för herrar Krönmark (m) och Antby (fp);

37, 39 och 40 herrar Wikner (s), Stjernström (c) och fru Anér (fp) deltagit i stället för fru Lindberg (s), herrar Jonasson (c) och Antby (fp);

42 fru Theorin (s), herr Stjernström (c) och fru Anér (fp) deltagit i stället för fru Lindberg (s), herrar Jonasson (c) och Antby (fp);

43 herrar Wikner (s), Stjernström (c) och fru Anér (fp) deltagit i stället för fru Lindberg (s), herrar Jonasson (c) och Antby (fp);

vid samtliga övriga punkter fru Thorsson (s), herr Andersson i Storfors (s), fru Theorin (s) och fru Anér (fp) deltagit i stället för herrar Persson i Skänninge (s), Johanson i Västervik (s), Augustsson (s) och Wirtén (fp).

Reservationer

1. vid punkten 12 (Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.)

av herrar Antby (fp), Hedin (m), Jonasson (c), Johansson i Holmgården (c), Berndtsson i Bokenäs (fp), Kristiansson i Harplinge (c) och Leuchovius (m) som anser att

dels det avsnitt i utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Jordbruksutskottet har" och som på s. 9 slutar med "i ämnet" bort utbytas mot text av följande lydelse:

"Utskottet vill i anledning av förevarande motioner erinra om den översyn av metodiken för skördcuppskattning och ersättningsberäkning som fortlöpande sker genom skördestatistiska nämndens försorg. På grundval av nämndens arbete har under årens lopp åtskilliga förbättringar vidtagits i fråga om skördeskadeskyddet. Ändringar av områdesindelningen har sålunda genomförts i syfte att ernå en förbättrad geo-

grafisk fördelning av de samlade resurserna för de objektiva skördeuppskattningarna och skördeskadeskyddets administration. Enligt vad utskottet erfarit utreds för närvarande inom nämnden möjligheterna att inordna ytterligare grödor i systemet, såsom kokärter och vallfröer. Vidare har nämnden igångsatt en allmän och förutsättningslös utredning av möjligheterna att öka skördeskadeskyddets flexibilitet. Vad gäller frågan om inordnande av yrkesfruktodlingen i systemet har, såsom redovisats vid förra årets riksdag (JoU 1970: 11) nämnden undersökt möjligheterna härtill. Med hänsyn till bl. a. den bristfälliga skördestatistiken på förevarande område hade dock nämnden inte funnit tillräckliga förutsättningar föreligga för framläggande av förslag i ämnet. Utskottet, som givetvis finner det önskvärt att trädgårdsodlingen inordnas i det permanenta skördeskadeskyddet så snart tekniska förutsättningar härför befinns föreligga, utgår från att nämnden i sitt fortsatta arbete uppmärksammar de möjligheter som härvidlag kan komma att erbjudas genom att trädgårdsföretagen från och med föregående år inordnats i lantbruksregistret. Tills vidare bör det liksom hittills finnas möjlighet för Kungl. Maj:t att, om särskilda skäl föreligger, bevilja skördeskadeträddade trädgårdsodlare behovsprövade kontantbidrag med anlitande av det under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.

De åtgärder som hittills vidtagits i syfte att förbättra metodiken för skördeuppskattning samt skördeskadeskyddets tekniska utformning och administration har utan tvivel varit värdefulla. Systemet för skördeskadeskyddet synes dock alltså vara förknippat med vissa brister i nu förevarande avseende. Utskottet vill härvidlag särskilt peka på den långa tidsutdräkt som för närvarande uppstår mellan skördeskadans uppkomst och tidpunkten för utbetalning av skördeskadeersättning. Den omständigheten att sagda utbetalning sker först under mars månad året efter skördeåret skapar i åtskilliga fall betydande problem för de skadeberäddade jordbrukarna. Enligt utskottets mening är det synnerligen önskvärt att Kungl. Maj:t vidtar åtgärder i syfte att snarast åstadkomma sådana förändringar i skördeskadeskyddet att utbetalningen av ersättningar kan ske samma år som skördeskada uppstått. Härvidlag bör bl. a. prövas möjligheten att undanta vissa senmognande grödor vid den första utbetalningen. Det synes även kunna ifrågasättas om inte den kvalitetsmässiga bedömningen av skördeskadorna kan ske på annat sätt än för närvarande utan att därför säkerheten i fråga om skadeberäkningarna behövs i märkbar grad påverkas. Härvid bör även kunna övervägas att medtaga grödor som för närvarande ej blir föremål för kvalitetsbedömning. Enligt utskottets uppfattning måste fördelarna av en snabb reglering av skadeersättningsanspråken anses så betydande att de mer än väl torde komma att uppväga de eventuella merkostnader som kan uppstå genom en omläggning av systemet i nu antydd riktning.

Även om utskottet i förevarande sammanhang funnit sig böra särskilt framhålla vikten av en förbättring i fråga om utbetalningsrutinen inom skördeskadeskyddet anser sig utskottet böra understryka, att också de i nu behandlade motioner i övrigt framförda önskemålen om översyn av skördeskadeskyddet i olika avseenden framstår som angelägna. Bl. a. utgör den höga självrisken otvivelaktigt ett svårt problem. Utskottet ställer sig således bakom de yrkanden som i förevarande sammanhang framställts om en särskild översyn av skördeskadeskyddet i syfte att möjliggöra en ytterligare effektivisering av systemet.

I anledning av det i ett par motioner framförda förslaget om ökning av den för behovsprövade bidrag avsedda delen av skördeskademedlen vill utskottet erinra om att ifrågavarande bidrag skall kunna utbetalas i sådana fall då så betydande skördeskador uppenbarligen föreligger att skadeersättningar bort utgå men detta ej har skett på grund av systemets allmänna konstruktion eller till följd av oförutsedda brister i detsamma. Nu gällande regler innebär att för ifrågavarande ändamål årligen skall stå till förfogande ett belopp motsvarande en procent av de utgående allmänna kontanta ersättningar för skördeskador, eller, om beräkning enligt enprocentregeln ger till resultat ett lägre belopp, högst 400 000 kr. Intill dess systemet för det permanenta skördeskadeskyddet genom successiva förbättringsåtgärder erhållit en sådan utformning att de individuella ersättningsbehoven kan tillfredsställande tillgodoses inom skördeskadeförsäkringens ram är det enligt utskottets mening viktigt att möjligheterna till behovsprövad bidragsgivning ej blir alltför begränsade. I det föregående angivna bidragsram, som varit gällande ända sedan år 1962, får med hänsyn till de föreliggande behoven numera anses helt otillräcklig. Utskottet får därför så till vida ansluta sig till förevarande motionsyrkanden att utskottet förordar att ramen för de behovsprövade bidragen bestäms till två procent av de utgående allmänna kontanta ersättningar för skördeskador, eller, om beräkning enligt denna regel ger till resultat ett lägre belopp, högst 800 000 kr."

dels utskottets hemställan under 1. och 2. bort ha följande lydelse:

- "1. som sin mening ger till känna vad utskottet anför i anledning av motionerna 1971: 213, 1971: 977, 1971: 996, 1971: 1023 och 1971: 1043 samt, såvitt däri hemställts om översyn av det obligatoriska skördeskadeskyddet, motionen 1971: 420,
2. i anledning av motionen 1971: 271 och, såvitt i övrigt är i fråga, motionen 1971: 420 som sin mening ger till känna vad utskottet anför angående ramen för utbetalning av behovsprövade skördeskadebidrag."

2. vid *punkten 24* (Statens växtskyddsanstalt)

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Jonasson (c), Wirtén (fp), Larsson i Borrbj (c), Leuchovius (m) och fru Anér (fp) som anser att

utskottets yttrande fr. o. m. det stycke som börjar på s. 15 med "Utskottet vill" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

"Utskottet vill i anslutning härtill för sin del framhålla att det moderna jordbruket och trädgårdsodlingen av rationaliserings- och konkurrenshänsyn på forskningens nuvarande ståndpunkt är nödsakade att använda kemiska bekämpningsmedel. Det är emellertid önskvärt att dessa medel handhas så att skadliga biverkningar i fråga om vår miljö och hälsa så mycket som möjligt undvikas. I strävandena att åstadkomma en begränsning av bekämpningsmedlens användning erbjuder som motionärerna anfört den resistensbiologiska forskningen stora möjligheter. Utskottet vill därför starkt understryka vikten av att behovet av dylik forskning i möjligaste mån kan tillgodoses. Vid växtskyddsanstaltens resistensbiologiska laboratorium görs betydande insatser på förevarande område. Hitintills har dock verksamheten vid laboratoriet i mycket stor utsträckning finansierats med anslag från forskningsråd, odlarorganisationer, privata stiftelser o. d. Under hittillsvarande inledande skede får detta anses ha delvis varit motiverat. Om laboratoriet i fortsättningen skall kunna tillfredsställande fullgöra de växande forskningsuppgifterna på förevarande område, erfordras emellertid en betydligt säkrare grund än för närvarande för planläggningen och genomförandet av laboratoriets arbete. Mot bakgrund härav finner utskottet starka skäl tala för att växtskyddsanstalten ges möjlighet att på sätt i motionerna föreslagits bygga ut sina resurser på det resistensbiologiska området. Utskottet tillstyrker i enlighet härmed att förevarande anslag tillförs 200 000 kr. mer än vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Under hänvisning till det anförda och då utskottet i övrigt inte har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen 1971: 989, såvitt nu är i fråga, till *Statens växtskyddsanstalt* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 6 281 000 kr."

3. vid punkten 31 (Jordbruksforskning)

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Jonasson (c), Wirtén (fp), Larsson i Borrbj (c), Leuchovius (m) och fru Anér (fp) som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

"Beträffande förevarande anslag har statens råd för skogs- och jordbruksforskning i sin anslagsframställning erinrat om att de förändringar, som jordbruket f. n. undergår genom bl. a. fortgående rationaliseringar, omläggningar i växt- och djurproduktionen samt utvecklingen inom livsmedelsindustrin, ökar behovet av intensifierade undersökningar på många områden. Bl. a. träder behovet av parasit- och miljökontroll med biologiska hjälpmedel allt starkare i förgrunden hos både växter och

djur. För nästa budgetår krävs enligt rådets mening en uppräknings anslaget med 1 milj. kr. från 6 760 000 kr. till 7 760 000 kr. om de olika angelägna forskningsändamålen skall kunna tillgodoses. Som framgår av propositionen har departementschefen inskränkt sig till att föreslå en höjning av anslaget med 485 000 kr. för nästa budgetår. I motionen 1971: 989 påpekas angelägenheten av att ytterligare medel tillförs anslaget för att tillgodose det ökade behovet av forskning rörande frågan om giftfri odling. Motionärerna föreslår för sin del en anslagsuppräknings med 300 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t förordat.

Utskottet vill i anslutning härtill framhålla att de icke önskade biefekterna av den ökande användningen av bl. a. kemiska bekämpningsmedel av olika slag inom växtodlingen utgör ett starkt motiv för att forsknings- och försöksverksamheten på förevarande område intensifieras, bl. a. beträffande medlens negativa verkningar. Mycket viktigt i sammanhanget är också att möjligheterna till en alternativ användning av biologiska hjälpmedel blir närmare klarlagda. Bl. a. mot bakgrund härav ansluter sig utskottet till det i förevarande motion framlagda förslaget att anslaget till Jordbruksforskning för nästa budgetår uppförs med 7 545 000 kr.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1971: 989, såvitt nu är i fråga, till *Jordbruksforskning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 7 545 000 kr."

4. vid punkten 33 (Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtföreläring)

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Jonasson (c), Wirtén (fp), Larsson i Borby (c), Leuchovius (m) och fru Anér (fp) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke på s. 19 som börjar med "Utskottet vill" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

"Som framhållits i motionen bedrivs vid förevarande institution ett växtföreläsningsarbete av synnerligen stor betydelse såväl ur den svenska jordbruksnäringens synpunkt som ur internationella aspekter. Det är enligt utskottets mening angeläget att bidragsgivningen för nämnda ändamål blir så avpassad att verksamheten alltför kan bedrivas effektivt och på samma kvalificerade nivå som hittills. Det synes finnas anledning befara att den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen skall visa sig otillräcklig härför. Utskottet finner därför i likhet med nu förevarande motionärer att en uppräknings anslagsposten till Weibullsholm bör ske för nästa budgetår. Då utskottet därvid finner det i motionen beräknade beloppet väl avvägt vill utskottet förordna att anslaget räknas upp med sammanlagt 80 000 kr. utöver vad som föreslagits i propositionen. Ökningsbeloppet bör i sin helhet hänföras till verksamheten vid Weibullsholms växtföreläsningsanstalt.

Då utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under denna punkt, hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1971: 1014 till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 335 000 kr.”

5. vid *punkten 39* (Vård av naturvårdsområden)

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Wirtén (fp), Krönmark (m), Larsson i Borrbj (c), Stjernström (c) och fru Anér (fp) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke på s. 22 som börjar med ”Utskottet anser” och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”Naturvårdsverket har i sin anslagsframställning för budgetåret 1971/72 äskat 2 milj. kr. för försöksverksamheten. Utskottet finner i likhet med motionärerna angeläget att snara åtgärder vidtas för att skydda och bevara sådan landskapsmark inom vikande odlingsbygder som är av betydelse för friluftslivet eller representerar skönhetsvärden eller som eljest är av intresse från kulturell eller vetenskaplig synpunkt. Genom en sådan försöksverksamhet som här är i fråga bör enligt utskottets mening en god grund kunna erhållas för det fortsatta praktiska arbetet för dessa syften. I det betänkande, benämnt Landskapsvård i odlingsbygd, som avlämnats av en arbetsgrupp inom naturvårdsverket, företes starka motiv för den uppräknade av anslaget som begärts av naturvårdsverket. Utan denna förstärkning torde inte det program för tillvaratagandet av ca 20 000 ha nedlagd eller nedläggningshotad mark kunna förverkligas så som utredningen avsett och som naturvårdsverket ansett böra genomföras i en första etapp. Med hänsyn till det ansträngda statsfinansiella läget har utskottet dock inte ansett sig kunna tillstyrka naturvårdsverkets äskande utan biträder motionärernas förslag till höjning av anslaget med 1 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet hemställer alltså

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna 1971: 428 och 1971: 1006 till *Vård av naturvårdsområden m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 6 700 000 kr.”

6. vid *punkten 40* (Miljövårdsforskning)

a. av herrar Hansson i Skegrie, Larsson i Borrbj och Stjernström (samtliga c) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke som börjar på s. 22 med ”Utskottet, som” och utskottets hemställan i stället bort ha följande lydelse:

”Utvecklingen på miljöområdet har bl. a. medfört att stora krav måste ställas på det allmännas insatser i syfte att hindra ytterligare miljöförstöring och så långt möjligt råda bot på redan inträffade skador. För dessa strävanden är miljövårdsforskningen av grundläggande betydelse

och den bör därför ges goda resurser. Det program, som planerats av naturvårdsverket och vari bl. a. ingår luftvårdsforskning och fortsatt internationellt samarbete kring föroreningsproblemen i Östersjön, torde med den starkt begränsade anslagstilldelning som departementschefen förordat beträffande nu berörda forskningsanslag inte kunnat fullföljas i avsedd omfattning. Med hänsyn till denna forsknings ökade betydelse förutsätter utskottet att anslaget framdeles får en sådan omfattning att angelägna forskningsområden ej behöver eftersättas.

Utskottet beklagar att det statsfinansiella läget ej anses tillåta ett tillgodoseende i full utsträckning av naturvårdsverkets anslagsäskande. Emellertid finner utskottet den i motionen 1971: 1039 föreslagna höjningen av anslaget med 1 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag nödvändig.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1971: 1012 samt med bifall till motionen 1971: 1039 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 13 160 000 kr.”

b. av herr Takman (vpk) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke som på s. 22 börjar med ”Utskottet, som” och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”Utskottet anser i likhet med motionärerna att den miljövårdsforskning som f. n. bedrivs i vårt land är av otillräcklig omfattning. Orsaken härtill är främst bristande resurser. Forskningens stora betydelse i kampen mot miljöförstöringen är allmänt erkänd, och det synes nödvändigt, om forskningen skall kunna effektivt fylla sin uppgift, att den tillåts arbeta under väsentligt bättre ekonomiska betingelser än nu är fallet. Det läge forskningen befinner sig i och som framgår av de av naturvårdsverket redovisade behoven är således djupt otillfredsställande, och det får ses som en angelägen uppgift för statsmakterna att söka råda bot härpå. Enligt utskottets mening bör naturvårdsverkets anslagsäskanden till fullo godtagas.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1971: 1039 samt med bifall till motionen 1971: 1012 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 17 500 000 kr.”

7. vid punkten 43 (Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin)

av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Wirtén (fp), Krönmark (m), Larsson i Borrbj (c), Stjernström (c) och fru Anér (fp), som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke som på s. 26 börjar med ”I motionerna” och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”I motionerna — — — (lika med utskottet) — — — i enlighet härmed. Enligt utskottets mening kan vägande skäl anföras för en utvidgning av området för ifrågavarande bidragsgivning. Vatten- och luftföroreningsproblem av i princip samma karaktär som inom industrin förekommer nämligen även inom andra näringar, främst jordbruket och trädgårdsnäringen. Det kreditstöd, som nu kan utgå till reningsanläggningar inom jordbruket och trädgårdsnäringen, torde såvitt utskottet kunnat bedöma inte utgöra tillräcklig stimulans till åtgärder utan bör vid behov kunna kompletteras med statsbidrag enligt samma regler som gäller för industrin. Utskottet ansluter sig därför till den uppfattning i frågan som framförts i förevarande motioner. I överensstämmelse härmed förordar utskottet att anslagsrubriken ändras till Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin, jordbruket och trädgårdsnäringen. Med hänsyn till föreliggande reservation på anslaget torde någon uppräknings av detsamma ej vara behövlig.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet att riksdagen

1. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna 1971: 418 och 1971: 983 samt 1971: 1024, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet uttalat angående utvidgning av området för nu ifrågavarande statliga stöd till att även omfatta jordbruksföretag m. m.,
2. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionen 1971: 1024, såvitt i övrigt är i fråga, till *Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin, jordbruket och trädgårdsnäringen* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.”

Särskilda yttranden

vid punkten 40 (Miljövårdsforskning)

a. av herrar Hedin och Krönmark (båda m), vilka anförde:

”Miljövårdsforskningen är av utomordentligt stor betydelse för att ge underlag för åtgärder som kan förhindra fortsatt miljöförstöring och sanera sådan som redan skett. Forskningen sker inte enbart genom statens naturvårdsverks försorg utan jämväl genom bl. a. universiteten och inom industrin. Naturvårdsverkets forskningsinsatser leds genom en särskild forskningsnämnd inom verket. Genom denna nämnd sker också en viss samordning med utomstående forskningsinsatser. Man kan emellertid ifrågasätta om inte samordningen med såväl inhemsk som internationell forskning liksom fördelningen av tillgängliga resurser mellan grundforskning och tillämpad forskning bäst skulle ske i en fristående forskningsnämnd som naturresursutredningen på sin tid förordade. I

vart fall torde mycket stå att vinna på att få en avsevärt förbättrad internationell forskningsplanering och arbetsfördelning än nu. Moderata samlingspartiet har i en motion till årets riksdag föreslagit att miljö-vårdsforskningens organisation, planläggning och prioritering görs till föremål för utredning varvid särskilt behovet av internationell samordning beaktas.

Oavsett hur miljövärdsforskningen organiseras behövs en förstärkning av resurserna för denna forskning. I det bekymmersamma samhällsekonomiska läge vi i dag befinner oss har vi emellertid ansett oss böra godtaga den uppräknings anslaget med ca 10 % som departementschefen föreslagit."

b. av herr Wirtén och fru Anér (båda fp), vilka anförde:

"I folkpartiets partimotion angående miljövärden (1971: 28) framhålls i fråga om prioriteringar inom miljövärdsforskningen, att vi i första hand bör satsa på forskning om biologisk kontroll, förbättrad avfallsbehandling och åtgärder mot buller. För närvarande kan vi dock i likhet med utskottets majoritet icke finna statsfinansiellt utrymme för en höjning av anslaget till Miljövärdsforskning utöver vad Kungl. Maj:t angivit eller med 1 160 000 kr. Vi vill understryka, att våra prioriteringar bör tillgodoses inom denna anslagsram.

Vi påpekar dessutom, att vi i andra yrkanden begärt en höjning av anslaget till statens växtskyddsanstalt och till Jordbruksforskning med sammanlagt 500 000 kr. liksom en ökning av bidraget till Weibullsholms växtförädlingsanstalt med 80 000 kr.

Vi har vidare understrukt nämnda krav i ovanstående partimotion i motioner med yrkanden om utredning angående ett avfallsforskningsinstitut, om organisation av utvidgad insektspatologisk forskning för att få fram alternativ till biociderna samt om anslag på 800 000 kr. till statens naturvetenskapliga forskningsråd för ekologisk forskning av ekosystemanalystyp."

*Bilaga***Yttranden över motionen 1971: 1015 (p. 2)****Lantbruksstyrelsen (12.2.1971)**

Lantbruksstyrelsen anför.

Såsom nämnts i motionen har jordbruket i Sovjetunionen och de övriga östeuropeiska staterna undergått en intensiv utveckling under de senaste åren. Denna utveckling har främjats bl. a. genom ökade kapitalinvesteringar, växande mekanisering samt experiment med gödningsämnen och nya växtsorter. Jordbruksproduktionen per innevånare ligger för närvarande nästan 50 % över genomsnittet under första hälften av 1950-talet och denna produktionsstegring väntas fortsätta i accelererad grad. Mycket tyder på att dessa länder i framtiden åter kan bli betydande exportörer av jordbruksprodukter.

Med hänsyn till de alltför bristfälliga kunskaperna om den intressanta utveckling, som pågår och väntas accelerera i de östeuropeiska staternas jordbruk, vore en fortlöpande metodisk bevakning onekligen av värde. En sådan bevakningsuppgift, avseende såväl vetenskaplig-tekniska landvinningar som organisatoriska problem och marknadsmässiga konsekvenser, tillgodoses bäst genom en på platsen stationerad, kvalificerad fackman. Huruvida detta bör föranleda inrättande av en ny tjänst som lantbruksrepresentant eller kan lösas genom omDispositionering av befintliga resurser på området undandraget sig lantbruksstyrelsens bedömmande.

Lantbrukarnas Riksförbund (17.2.1971)

Lantbrukarnas Riksförbund tillstyrker motionärernas förslag om inrättande av en tjänst som lantbruksrepresentant med öststaterna som verksamhetsområde och anför därvid.

I likhet med motionärerna vill förbundet uttala som sin mening, att den ordinarie utrikesrepresentationen i öststaterna har begränsade möjligheter att bevaka frågor av vetenskaplig, teknisk och marknadsmässig art och att en särskild fackbevakning på jordbrukets område vore önskvärd i öststaterna. Den av motionärerna påtalade utvecklingen vad gäller investeringstakt, vetenskaplig-teknisk utveckling och föränderliga marknader ger anledning förmoda att en förändrad livsmedelsförsörjningssituation i öststaterna är att vänta.

Förbundet anser att den omvandling och expansion, som präglar jordbruket i åtskilliga länder, motiverar ytterligare förstärkning av lantbrukets utlandsrepresentation, öststaternas ej undantagna. Jordbruket representerar nämligen ett område av näringslivet såväl vad beträffar vetenskap och teknik som jordbrukspolitik, som blivit alltmer mångfacetterat och inom vilket olika åtgärder får konsekvenser långt utanför det egna landet.

Jordbruksnäringen har genom Lantbrukarnas Riksförbund (Sveriges Lantbruksförbund) i ett flertal skrivelser och remissyttranden till Kungl. Maj:t och Riksdagens Jordbruksutskott under senaste åren framfört synpunkter på en förstärkt utrikesrepresentation på lantbrukets område. De av förbundet framförda önskemålen om tjänsternas prioritering, senast framförda i skrivelse till Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet av den 20.10.1970, äger enligt förbundets mening alltså sitt berättigande och synes i detta sammanhang förtjäna beaktande.

